

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/80/2019
Identifikačné číslo spisu: 8113208766
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8113208766.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: BASKET NITRA s.r.o., so sídlom Rybárska 31, 949 01 Nitra, IČO: 35 948 426, zastúpeného advokátom JUDr. Jakub Polák, so sídlom Mostná 56, 949 01 Nitra, proti žalovanému: BEMACO, spol. s r.o., so sídlom Železničiarska 21/A, 080 01 Prešov, IČO: 36 479 594, o zaplatenie 120 799,32 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31Cb/92/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 4. októbra 2018, č. k. 26Cob/45/2018-543, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušuje:

- rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 4. októbra 2018, č. k. 26Cob/45/2018-543 vo výrokoch, ktorými potvrdil rozsudok Okresného súdu Nitra z 30. apríla 2018, č. k. 31Cb/82/2017-498 o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie sumy 120 000,- eur s príslušenstvom a vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania a rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania; a
- rozsudok Okresného súdu Nitra z 30. apríla 2018, č. k. 31Cb/82/2017-498 vo výrokoch o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie sumy 120 000,- eur s príslušenstvom, a vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania.

II. Vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súde Nitra na ďalšie konanie.

III. Vo zvyšku dovolanie odmieta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom (v poradí druhým) z 30. apríla 2018, č. k. 31Cb/92/2017-498 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 120 799,32 eur s príslušenstvom [pôvodne 163 999,32 eur s príslušenstvom (v časti zaplatenia sumy 43 200,- eur s príslušenstvom bola žaloba žalobcu právoplatne zamietnutá rozsudkom okresného súdu z 30. októbra 2014, č. k. 32Cb/61/2013-325 - pozn. dovolacieho súdu)] a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že pri viazanosti právnym záverom odvolacieho súdu vo vzťahu k nároku na zaplatenie sumy 120 000,- eur bolo povinnosťou žalobcu, aby produkoval dôkazy, resp.

navrhol ich vykonanie za účelom preukázania uplatňovania výšky peňažnej náhrady podľa § 351 ods. 1 a ods. 2 Obchodného zákonníka. Rovnako tak nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením povinností žalovaným a následným vznikom nákladov na odvrátenie hroziacej škody v časti, v ktorej sa žalobca domáhal náhrady škody vo výške 799,32 eur. Žalobca žiadne dôkazy na preukázanie uplatneného nároku nepredložil.

2.1. Okresný súd poukázal na to, že základný rozdiel v prípade odstúpenia od zmluvy podľa Obchodného zákonníka a podľa Občianskeho zákonníka je v účinkoch odstúpenia. Podľa Občianskeho zákonníka sa odstúpením zmluva od začiatku zrušuje, podľa Obchodného zákonníka tieto účinky nastávajú až momentom odstúpenia (t. j. zmluva sa neruší od začiatku). V oboch prípadoch je však povinnosťou zmluvných strán vydať si všetko, čo navzájom na základe zmluvy prijali. Po účinnom odstúpení od zmluvy vznikol stranám nárok na vrátenie už poskytnutých plnení, pričom v rozhodovanom prípade bolo potrebné preukázať výšku peňažnej náhrady, ktorá by zodpovedala hodnote plnenia poskytnutého žalobcom, keďže plnenie žalovaného vo výške 60 000,- eur je zrejme.

2.2. Podľa súdu prvej inštancie ustanovenie § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka upravuje vyporiadanie plnenia, ktoré bolo poskytnuté na základe zmluvy pred jej odstúpením spôsobom, že každá zmluvná strana je povinná vrátiť to plnenie, ktoré pred odstúpením prijala, pričom táto povinnosť sa zákonite vzťahuje aj na plnenia, ktoré by boli poskytnuté po odstúpení, pretože na toto plnenie by už nebol daný právny dôvod. Po odstúpení sú strany povinné vrátiť si vzájomne poskytnuté plnenia, pričom ak to nie je možné, je potrebné analogicky aplikovať ustanovenie § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka a namiesto povinnosti vrátiť plnenie vznikne povinnosť na poskytnutie peňažnej náhrady.

2.3. Žalobca podľa okresného súdu nepreukázal požadovanú sumu, keďže žalovaný výšku žalovaného nároku spochybnil. Vzhľadom na uvedené bolo povinnosťou žalobcu preukázať hodnotu ním poskytnutého plnenia. Výška peňažnej náhrady sa pritom rovná obvyklej cene vynaložených nákladov na úkony toho istého druhu v danom mieste a čase, respektíve peňažná náhrada musí korešpondovať obvyklej cene tohto plnenia. Vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ v príslušnom gramatickom tvare) sp. zn. 5Obdo/20/2008 súd prvej inštancie uviedol, že v tam riešenom prípade nebolo pochybné, aké plnenie a v akej hodnote bolo poskytnuté, v rozhodovanom spore plnenie spočívalo v určitých výkonoch, ktorých rozsah nebol jednoznačne preukázaný.

3. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom (v poradí druhým) zo 4. októbra 2018, č. k. 26Cob/45/2018-543 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. V odôvodnení rozhodnutia krajský súd poukázal na svoje predchádzajúce kasačné rozhodnutie - na uznesenie z 11. mája 2017, č. k. 26Cob/70/2016-462 - v ktorom skonštatoval, že podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka strana, ktorej bolo pred odstúpením od zmluvy poskytnuté plnenie druhou stranou, toto plnenie vráti, u peňažného záväzku spolu s úrokmi vo výške dohodnutej v zmluve pre tento prípad, inak stanovené podľa § 502. Pravidlo upravené v predmetnom ustanovení predstavuje zvláštnu úpravu bezdôvodného obohatenia, ktoré rieši dôsledky zániku zmluvy ako právneho dôvodu splnenia povinnosti, ku ktorému došlo pred odstúpením. Po odstúpení od zmluvy sú si zmluvné strany povinné vrátiť vzájomne poskytnuté plnenia. Ak to nie je možné, musí sa analogicky aplikovať ustanovenie § 458 Občianskeho zákonníka, a namiesto povinnosti vrátiť plnenie, vznikne povinnosť poskytnúť peňažnú náhradu. Po odstúpení od zmluvy už strany nemajú právo na poskytovanie plnení v zmysle zmluvy, a to ani v prípade, ak na ne vznikol nárok do času, kedy došlo k odstúpeniu od zmluvy, nakoľko každé takéto prípadné plnenie by sa muselo vrátiť. Kým plnenie žalovaného vo výške 60 000,- eur bolo zrejme a jeho výšku nebolo potrebné preukazovať, plnenie žalobcu spočívajúce v plnení záväzku podľa čl. II zmluvy o reklame ako také už vrátiť nie je možné, preto bolo potrebné pristúpiť k vzájomnému vyporiadaniu, ako to analogicky vyplýva z výkladu ustanovenia § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto bolo potrebné zistiť alebo preukázať výšku peňažnej náhrady, ktorá zodpovedá hodnote plnenia poskytnutého žalobcom. Z ustálenej rozhodovacej činnosti a z výkladu § 458 Občianskeho zákonníka vyplýva, že výšku peňažnej náhrady nemožno stotožňovať s výškou plnenia, na ktorú by vznikol nárok v prípade, ak by medzi stranami bola uzavretá platná zmluva. Výška peňažnej náhrady sa podľa

odvolacieho súdu rovná obvyklej cene vynaložených nákladov na úkony toho istého druhu v danom mieste a čase, resp. peňažná náhrada musí korešpondovať obvyklej cene tohto plnenia, pričom poznatok o obvyklej cene príslušného naturálneho plnenia je skutkovým poznatkom, ku ktorému súd dospeje na základe vykonaného dokazovania. V tomto smere bolo dôkazné bremeno na žalobcovi.

4.1. Na predmetných záveroch odvolací súd v napadnutom rozsudku zotrval a doplnil, že zmluvné strany nemajú po odstúpení od zmluvy už právo domáhať sa plnení vyplývajúcich zo zmluvy, od ktorej sa odstúpilo, pretože právny dôvod takýchto plnení odstúpením dodatočne odpadol.

4.2. Pokiaľ ide o žalobcom označené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/20/2008, krajský súd uviedol, že z predmetného rozhodnutia dovolacieho súdu nevyplývajú dôvody, pre ktoré vyslovil záver, že v rámci vypořádania pred odstúpením od zmluvy poskytnutých plnení má dlžník, ktorému veriteľ poskytol pred odstúpením od zmluvy naturálne plnenie, toto v zmysle § 351 Obchodného zákonníka vrátiť formou finančnej náhrady práve vo výške zmluvne dohodnutej odplaty. Odvolací súd sa tak iba domnieval, že v danom prípade nebolo sporné, že výška zmluvne dohodnutej odplaty zodpovedá obvyklej hodnote poskytnutého plnenia v rámci relevantného trhu a zároveň, že predmetné plnenie bolo preukázateľne poskytnuté dlžníkovi v plnom zmluvne dohodnutom rozsahu a kvalite, za ktorý bola takáto odplata dojednaná.

4.3. V rozhodovanom spore však išlo podľa krajského súdu o odlišný prípad, keď rozsah žalobcom poskytnutých plnení bol žalovaným opakovane namietaný. Za tejto situácie bol žalobca povinný produkovať dôkazy schopné preukázať, že k naplneniu jeho záväzkov zo zmluvy o reklame došlo v plnom rozsahu. Žalobcu tiež zaťažovalo dôkazné bremeno ohľadne preukázania obvyklej hodnoty takýchto plnení, ktorá by tvorila výšku peňažnej náhrady zodpovedajúcej povinnosti žalovaného vrátiť žalobcovi poskytnuté plnenie pred odstúpením od zmluvy v zmysle ustanovenia § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktoré vzhľadom na povahu tohto plnenia inak ako vo forme peňažnej náhrady nie je možné vrátiť.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dňa 20. februára 2019 dovolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) a zároveň aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

6. Vádu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. videl dovolateľ v tom, že jeho žaloba bola zamietnutá pre neunesenie dôkazného bremena, keď žalovaný opakovane poprel rozsah žalobcom poskytnutého plnenia. Predmetný záver je nesprávny a v rozpore s ustanovením § 151 C. s. p., keď povinnosť preukázať rozsah plnenia žalobcu bol povinný preukázať žalovaný, ktorý v spore tvrdil, že žalobca si nespĺnil zmluvnú povinnosť v dohodnutom rozsahu. Dôkazné bremeno tak nemohlo zaťažovať žalobcu.

6.1. Pre podporu svojho tvrdenia žalobca poukázal na to, že k spochybneniu výšky plnenia v liste z 1. februára 2012 žalovaným došlo pred podaním žaloby, a teda nemohlo ísť o účinné popretie skutkových tvrdení žalovaným v sporovom konaní. V predmetnom liste žalovaný podľa žalobcu nenamietal výšku fakturovanej sumy. Dovolať pritom zdôraznil, že bolo povinnosťou žalovaného pri popretí tvrdení žalobcu predložiť vlastné tvrdenie o predmetných skutkových okolnostiach, inak sa toto popretie zo strany žalovaného považuje za neúčinné. V predmetnej veci pritom konajúce súdy uvedeným spôsobom nepostupovali a naopak skonštatovali, že práve žalobca neunesol dôkazné bremeno.

7. Nesprávne právne posúdenie namietal dovolateľ vo vzťahu k nesprávnemu posúdeniu zmluvy o reklame, ako aj vo vzťahu k nesprávnej interpretácii ustanovenia § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka.

8. Žalobca vytýkal konajúcim súdom, že prioritne bolo ich úlohou posúdiť, aký záväzkovo-právny vzťah vznikol medzi stranami sporu na základe zmluvy o reklame. Nestotožnil sa pritom s tvrdením konajúcich súdov, že zmluva o reklame predstavuje nepomenovanú zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, keď podľa jeho presvedčenia sa jedná o zmluvu o dielo. Obsahom zmluvy mala byť činnosť, ktorej výsledok je hmotne zachytený, pretože žalobca vyhotovil dresy s logom žalovaného, ktoré si hráči obliekali na zápasoch, vytlačal vstupenky, spravodaje, letáky a iné predmety, ktoré sa dostávali do dispozície fanúšikov, vyrobil reklamy umiestnené okolo ihriska počas zápasov, vytlačal informačné

plagáty o zápasoch mužstva a zabezpečil prezentovanie žalovaného v televízii.

8.1. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na znenie ustanovenia § 548 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého mu vznikol voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy dohodnutej v zmluve o reklame. Keďže k účinnému odstúpeniu od zmluvy došlo až v dôsledku omeškania žalovaného s úhradou ceny za vykonanie reklamy, mal žalobcovi vzniknúť nárok na zaplatenie sumy, ktorá vyplýva zo zmluvy o reklame.

8.2. Dovolateľ preto uzavrel, že v prípade odstúpenia od zmluvy mu vznikol nárok na cenu dohodnutú v zmluve o reklame, a preto nebolo potrebné preukazovať výšku peňažnej náhrady, ktorá by zodpovedala hodnote vykonanej reklamy, a teda nemožno konštatovať, že by neuniesol dôkazné bremeno.

9. Podľa žalobcu súdy nižšej inštancie vec nesprávne právne posúdili aj pri aplikácii ustanovenia § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, pričom pri určení spôsobu vzájomného vypořádania sa medzi stranami po odstúpení od zmluvy sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v zmysle čoho mala byť daná prípustnosť jeho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Výslovne pritom poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1MObdoV/2/2007, 5Obdo/20/2008 a 1Obdo/5/2012.

9.1. Dovolateľ poukázal na to, že konajúce súdy skonštatovali, že pri odstúpení od zmluvy podľa Obchodného zákonníka nastávajú účinky 'ex nunc', avšak uvedené zákonné ustanovenie interpretujú, ako keby účinky nastali 'ex tunc'. Predmetná skutočnosť podľa jeho názoru vyplýva z odkazu na záver konajúcich súdov, v zmysle ktorého si zmluvné strany v obchodných záväzkových vzťahoch musia vrátiť všetky poskytnuté plnenia. Takýto výklad je podľa dovolateľa svojvoľný, ktorý nemá oporu v zákone a ani v právnej teórii.

9.2. Podľa Obchodného zákonníka sa - na rozdiel od § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka - zmluva nezrušuje od začiatku, odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy, avšak len do budúca. Účelom odstúpenia je ukončiť zmluvný vzťah, aby ním zmluvné strany neboli od momentu odstúpenia ďalej viazané. Práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré vznikli do momentu odstúpenia, však nezanikajú, a to ani práva a povinnosti, ktoré zostali do momentu odstúpenia nesplnené. Skutočnosť, že práva a povinnosti vzniknuté do momentu odstúpenia od zmluvy nezanikajú, vyplýva jednak z gramatického výkladu odsekov 1 a 2 ustanovenia § 351 Obchodného zákonníka, ako aj z rozhodovacej praxe, pričom žalobca poukázal na rozhodnutie publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 81/2004. Z uvedeného podľa dovolateľa vyplýva, že nesplnený záväzok žalovaného v sume 120 000,- eur ako následok porušenia zmluvy o reklame, ktorý vznikol do momentu odstúpenia od zmluvy, zostáva zachovaný, t. j. odstúpením žalobcu od zmluvy o reklame nezanikol.

9.3. Žalobca zároveň uviedol, že ustanovenie § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka nemožno v žiadnom výklade vykladať tak, že po odstúpení od zmluvy by si mali zmluvné strany vracať všetky poskytnuté plnenia, ako keby sa zmluva rušila od počiatku. Takýto právny názor je proti zmyslu stability a istoty, na ktorých sú vybudované obchodné záväzkové vzťahy, ktorý by spôsobil rozvrat v záväzkových vzťahoch. Na základe takejto úvahy súdov nižšej inštancie by totiž musel po odstúpení od zmluvy pre neplnenie povinností žalovaným vrátiť žalovanému aj prijatú platbu vo výške 60 000,- eur a zároveň by bol zaťažený dôkazným bremenom, aby preukázal hodnotu reklamovaného plnenia žalovaným do odstúpenia od zmluvy. Súdy týmto názorom zvýhodnili žalovaného, ktorý porušil svoj zmluvný záväzok a žalobcu naopak postavili do nevýhodnejšieho postavenia.

9.4. Pokiaľ by mal byť akceptovateľný názor súdov nižšej inštancie, v konečnom dôsledku by aj tak vzájomné vypořádanie medzi stranami malo podľa žalobcu vyzeráť tak, že žalovaný by mal zaplatiť žalobcovi zmluvne dohodnuté plnenie, ktoré riadne neposkytol, t. j. nesplnený záväzok v sume 120 000,- eur.

9.5. Záverom dovolateľ uviedol, že podľa jeho názoru nesplnený záväzok žalovaného vo výške 120 000,- eur, ktorý vznikol do momentu odstúpenia od zmluvy žalobcom, zostáva zachovaný a jeho výška nie je sporná. Správne vypořádanie obchodných záväzkov po odstúpení od zmluvy - s výnimkou zmlúv, ktoré majú upravený osobitný režim odstúpenia od zmluvy - má byť nasledovné:

- vzájomne plnené záväzky do odstúpenia od zmluvy nezanikajú (v rozsahu synalagmatického plnenia si zmluvné strany nemajú čo vracať), keďže obidve strany dostali to, čo si mali podľa zmluvy plniť,
- nesplnené záväzky - ak plnila len jedna strana - do účinkov odstúpenia nezanikajú, jednej strane vznikla pohľadávka voči druhej, pretože svoj záväzok plnila, no nedostala protiplnenie,
- plnenia poskytnuté vopred, ktoré mali byť použité na uspokojenie budúcich pohľadávok, keby nedošlo k odstúpeniu, sa vracajú. V takomto prípade nejde o vrátenie plnenia z titulu bezdôvodného obohatenia,

ale ide o špecifický spôsob vysporiadania upravený v ustanovení § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka.

10. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), dospel k záveru, že jeho dovolanie je čiastočne dôvodné.

12. V rozhodovanej veci súdy nižšej inštancie rozhodovali o dvoch čiastočne samostatných nárokoch žalobcu, a to o nároku na zaplatenie sumy 120 000,- eur s príslušenstvom ako nároku, ktorý mu mal vzniknúť do doby odstúpenia od zmluvy a nároku na náhradu škody vo výške 799,32 eur s príslušenstvom. Konajúce súdy žalobu v oboch nárokoch zamietli, pričom žalobca dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu.

12.1. Z uvedeného dôvodu posudzoval dovolací súd prípustnosť (a dôvodnosť) dovolania osobitne vo vzťahu ku každému z napadnutých výrokov (a vo vzťahu ku každému z čiastkových žalobou uplatnených nárokov).

Odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu v časti týkajúcej sa nároku žalobcu na náhradu škody vo výške 799,32 eur s príslušenstvom

13. V predmetnej časti dovolateľ nenamietal nesprávne právne posúdenie, ale uplatnil výlučne dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p., t. j. namietal len existenciu vady zmätočnosti uvedenu v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., keď súdom nižšej inštancie vytýkal, že nesprávne od neho požadovali preukázanie dôkazného bremena, keď podľa jeho názoru bolo povinnosťou žalovaného účinne poprieť žalobou uplatnený nárok na náhradu škody, k čomu však v predmetnom spore nedošlo.

14. V predmetnej časti však tvrdený dovolací dôvod nemôže obstať, keďže - ako súdy nižšej inštancie správne skonštatovali - žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno, pokiaľ ide o naplnenie zákonných predpokladov na náhradu škody podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka.

14.1. Predpokladom pre vznik zodpovednosti je porušenie povinností zo záväzku (alebo inej právnej povinnosti stanovenej v Obchodnom zákonníku), vznik škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti. Existenciu týchto predpokladov musí preukázať poškodený. Podľa § 373 pre vznik zodpovednosti za škodu sa vyžaduje porušenie povinností z obchodného záväzkového vzťahu (§ 261 a § 262) alebo porušenie inej právnej povinnosti stanovenej v Obchodnom zákonníku (k tomu vid' aj Ďurica, M. In: Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. 4. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2013, s. 1243).

14.2. Pokiaľ konajúce súdy skonštatovali, že žalobca ako poškodený bol povinný preukázať splnenie všetkých zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu, pričom žalobca v konaní (napriek záveru vyslovenému v kasačnom uznesení krajského súdu z 11. mája 2017, č. k. 26Cob/70/2016-462) nepreukázal príčinnú súvislosť medzi porušením povinností žalovaným a následným vznikom nákladov na odvrátenie škody na strane žalobcu, dovolací súd uvádza, že tento postup súdov nižšej inštancie nebol rozporný s právnou úpravou. Bolo totiž povinnosťou žalobcu preukázať splnenie všetkých troch zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu, a až následne by bol žalovaný povinný popierať žalobou uplatnený nárok. Záver konajúcich súdov v tejto časti plne zodpovedá právnej úprave zodpovednosti za škody podľa Obchodného zákonníka.

14.3. Preto pokiaľ súd prvej inštancie žalobu žalobcu v časti o zaplatenie 799,32 eur s príslušenstvom zamietol pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom a odvolací súd rozsudok okresného súdu v tejto časti potvrdil, nemohlo dôjsť k porušeniu žiadnych procesných práv žalobcu. Z uvedeného dôvodu prípustnosť dovolania žalobcu podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. v tejto časti nie je daná.

15. Nakoľko v časti o zaplatenie sumy 799,32 eur s príslušenstvom nie je konanie pred odvolacím súdom (a ani pred súdom prvej inštancie) poznačené namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. (vid' bod 14. vyššie), najvyšší súd dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je

prípustné (výrok III.).

Odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu v časti týkajúcej sa nároku žalobcu na zaplatenie sumy 120.000,- eur s príslušenstvom

16. V predmetnej časti dovolania vzťahu k jednotlivým žalobcom dovolacím dôvodom najvyšší súd uvádza, že v predmetnej veci je potrebné prednostne vysporiadať sa s namietaným nesprávnym právnym posúdením (dovolacím dôvodom podľa § 432 C. s. p.), nakoľko existencia namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. môže byť v rozhodovanom spore daná práve vtedy, ak by okresný súd a následne aj krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

17.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Namietané (ne)posúdenie zmluvy o reklame ako zmluvy o dielo

18. Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že konajúce súdy neposúdili zmluvu o reklame uzatvorenú medzi ním a žalovaným ako zmluvu o dielo, dovolací súd uvádza, že predmetnú námietku nie je možné podrobiť dovolaciemu prieskumu.

18.1. Dovolací súd poukazuje na to, že pri jeho rozhodovaní je kľúčové, akým spôsobom dovolateľ predostrie svoju argumentáciu, pričom v tejto časti je argumentácia žalobcu založená na tom, že sa jedná o zmluvu o dielo, nakoľko časť jeho záväzku mala pojmovovo spadať pod definíciu diela podľa § 536 ods. 2 Obchodného zákonníka, a preto mali konajúce súdy aplikovať na rozhodovanú vec ustanovenie § 548 Obchodného zákonníka. Predmetnú argumentáciu však nemožno považovať za vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. smerujúcu k tomu, aby sa dovolací súd vo svojom rozhodnutí zaoberal konkrétnou právnou otázkou zameranou na aplikáciu alebo interpretáciu určitého zákonného ustanovenia.

19. Naopak v predmetnej časti sa dovolanie dotýka predovšetkým skutkových zistení súdov nižšej inštancie, keďže záver o tom, aká zmluva bola medzi stranami uzatvorená, možno vyvodiť z jej obsahu. Zisťovanie obsahu zmluvy (teda čo si strany medzi sebou dohodli) je zisťovaním skutkovým (a nie právnym), ku ktorému súd dospeje na základe vykonaného dokazovania.

19.1. V tejto súvislosti platí, že prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. nemôže byť daná, ak je zamerané na riešenie skutkových, a nie právnych otázok (v podrobnostiach viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017). Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017 ako zjavne neopodstatnená, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom

predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

19.2. Nad rámec uvedeného však dovolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že v tejto časti je argumentácia žalobcu účelová, ktorá má neprehliadnuteľné logické trhliny. Zmluva o reklame nemôže byť automaticky považovaná za zmluvu o dielo len preto, že časť povinností žalobcu vyplývajúca mu zo zmluvy môže definíčne spadať pod pojem dielo podľa ustanovenia § 536 ods. 2 Obchodného zákonníka. Aby sa mohla daná zmluva považovať za zmluvu o dielo, by pod pojem dielo musel spadať celý záväzok žalobcu vyplývajúci zo zmluvy, a zároveň by museli byť splnené ďalšie definíčné znaky, a to záväzok žalobcu zhotoviť určité dielo, záväzok žalovaného zaplatiť žalobcovi cenu diela, odovzdanie diela žalovanému (resp. prevzatie diela žalovaným). Žalobca naplnenie týchto predpokladov pritom netvrdil (a ani zo súdneho spisu - predovšetkým z rozhodnutí súdov nižšej inštancie - ich splnenie nevyplýva).

Namietaná nesprávna aplikácia a interpretácia § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka

20. Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že v podanom mimoriadnom opravnom prostriedku predovšetkým namietal nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu vo vyriešení právnych otázok:

- „či v prípade odstúpenia od zmluvy má veriteľ právo na zaplatenie zmluvného plnenia, na ktoré mu vznikol nárok do doby odstúpenia od zmluvy; a

- či v prípade vzájomného vyporiadania podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka je pre určenie výšky plnenia rozhodujúca cena plnenia dohodnutá v zmluve alebo cena obvyklého plnenia.“

20.1. Dovolateľ pri vyriešení predmetných otázok namietal, že odvolací súd a aj súd prvej inštancie sa odklonili od viacerých rozhodnutí najvyššieho súdu, pričom konkrétne uviedol rozhodnutia sp. zn. 1MObdov/2/2007, 5Obdo/20/2008 a 1Obdo/5/2012. Obidve uvedené právne otázky sú vzájomne prepojené, a preto je potrebné ich posudzovať spoločne.

20.2. Dovolateľom nastolené právne otázky už boli predmetom meritórneho dovolacieho prieskumu, pričom priamo z obsahu rozhodnutí súdov nižšej inštancie je zrejmé, že konajúce sudy polemizovali so závermi najvyššieho súdu vyslovenými v jeho rozsudku z 31. marca 2009, sp. zn. 5Obdo/20/2008, pričom vyslovili odlišný právny názor pri vyriešení právnej otázky významnej pre rozhodnutie vo veci než dovolací súd v uvedenom rozhodnutí. Žalobca zároveň vymedzil dovolací dôvod v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p.

20.3. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu je podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. procesne prípustné.

21. Dovolací súd poukazuje na to, že zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 21. júna 2011 uzatvorená zmluva o reklame, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť celkovo 540 000,- eur v období 3 rokov v celkom 9 splátkach (ročne 3 splátky po 60 000,- eur). Prvú splátku vo výške 60 000,- eur žalovaný žalobcovi uhradil. Ďalšie dve splátky po 60 000,- eur vyfakturované faktúrami č. 1102011 z 3. októbra 2011 a č. 1012012 z 2. januára 2012 žalovaný neuhradil. Faktúru č. 1102011 vrátil žalovaný žalobcovi listom z 1. februára 2012 s odôvodnením, že nepreukázal naplnenie predmetu zmluvy o reklame. Listom z 1. februára 2012 zároveň žalovaný odstúpil od zmluvy, pričom neuviedol, akého porušenia povinnosti sa mal žalobca dopustiť. Následne listom z 20. februára 2012 žalovaný vrátil žalobcovi aj faktúru č. 1012012. Žalobca opakovane vyzval žalovaného na zaplatenie predmetných faktúr a listom zo 7. augusta 2012 odstúpil od zmluvy ku dňu doručenia listu žalovanému (t. j. k 8. augustu 2012).

21.1. Sudy nižšej inštancie odstúpenie žalovaného od zmluvy považovali za neúčinné a ustálili, že k ukončeniu zmluvného vzťahu došlo až na základe odstúpenia od zmluvy zo strany žalobcu. Zároveň skonštatovali, že v konaní bola preukázaná výška plnenia žalovaného (60 000,- eur) a bolo povinnosťou žalobcu preukázať výšku plnenia, ktoré do odstúpenia od zmluvy poskytol žalovanému, keďže do úvahy neprichádzala naturálna reštitúcia. Preto žalobcu zaťažovala povinnosť preukázať hodnotu obvyklého plnenia, ktoré poskytol žalovanému, nakoľko podľa ich právneho názoru nebolo možné vychádzať z hodnoty zmluvne dohodnutého plnenia. Žalobca si túto povinnosť nesplnil, a preto žalobu pre neunesenie dôkazného bremena zamietli.

22. Podľa ustanovenia § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka, odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy. Odstúpenie od zmluvy sa však nedotýka nároku na náhradu škody

vzniknutej porušením zmluvy, ani zmluvných ustanovení týkajúcich sa voľby práva alebo voľby tohto zákona podľa § 262, riešenia sporov medzi zmluvnými stranami a iných ustanovení, ktoré podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu majú trvať aj po ukončení zmluvy.

22.1. Strana, ktorej pred odstúpením od zmluvy poskytla plnenie druhá strana, toto plnenie vráti; pri peňažnom záväzku spolu s úrokmi vo výške dojednanej v zmluve pre tento prípad, inak ustanovenej podľa § 502. Ak vracia plnenie strana, ktorá odstúpila od zmluvy, má nárok na úhradu nákladov s tým spojených (ods. 2).

22.2. Ustanovenie § 351 Obchodného zákonníka je dispozitívnym ustanovením (k tomu vid' znenie ustanovenia § 263 Obchodného zákonníka), ktoré umožňuje zmluvným stranám upraviť si vzájomné práva a povinnosti pri zániku zmluvného vzťahu v dôsledku odstúpenia od zmluvy odlišným spôsobom a citovaná právna úprava sa použije len v prípadoch, ak takejto osobitnej dohody niet. Na rozhodovanú vec - keďže žalobca netvrdil existenciu osobitnej dohody - sa na vzájomné vypořádanie medzi žalobcom a žalovaným po odstúpení od zmluvy vzťahuje citované ustanovenie § 351 Obchodného zákonníka.

23. Pokiaľ ide o predmet dovolacieho prieskumu, dovolací súd poukazuje na skoršie rozhodnutia najvyššieho súdu, z ktorých vyplývajú nasledovné závery:

23.1. „Odstúpením od zmluvy v prípade obchodného záväzkového vzťahu zmluva nezaniká od počiatku (ex tunc), ale až doručením odstúpenia druhej strane (ex nunc). To znamená, že i keď v dôsledku odstúpenia zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy (s výnimkou tých, u ktorých to ustanovuje zákon alebo zmluva) a plnenie poskytnuté pred odstúpením si strany majú vrátiť (§ 351 Obchodného zákonníka), toto plnenie sa nestáva bezdôvodným obohatením, ale ide o vrátenie zmluvného plnenia. V prejednávanej veci nie je sporné, že žalovaný prijal ako zmluvné plnenie charterové lety, ktoré možno vysporiadať len tým, že za ne zaplatí dohodnutú odplatu“ (k tomu vid' rozsudok najvyššieho súdu z 31. marca 2009, sp. zn. 5Obdo/20/2008).

23.2. „Na rozdiel od právnej úpravy dôsledkov odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, kde účinným odstúpením sa zrušuje zmluva od začiatku (§ 48 ods. 2) sa odstúpením od zmluvy v obchodných vzťahoch zmluva podľa ustanovenia § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka zrušuje a účinky odstúpenia nastávajú až momentom odstúpenia (ex nunc). Plnenie, poskytnuté pred zrušením zmluvy, nie je plnením z neplatnej zmluvy, preto na usporiadanie vzájomných nárokov nemožno použiť právnu úpravu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka“ (k tomu vid' rozsudok najvyššieho súdu z 30. septembra 2009, sp. zn. 1MObdoV/2/2007).

23.3. „Súdy prvého aj druhého stupňa zhodne uzavreli, že odstúpením od zmluvy zanikli všetky práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúcich zo zmluvy, teda právny dôvod plnenia dodatočne odpadol. Keďže zmluvné strany si po uzatvorení zmluvy poskytli vzájomné plnenie, po odstúpení od zmluvy im vznikla povinnosť vzájomné plnenie si vrátiť. Žalobkyňa poskytla žalovanému zálohu a žalovaný vykonal pre žalovanú časť stavebných prác dohodnutých v zmluve, za ktoré je potrebné poskytnúť peňažnú náhradu. Dovolací súd zhodne s postupom odvolacieho súdu konštatuje, že znalec mal práce do doby odstúpenia od zmluvy o dielo oceniť v zmysle zmluvy o dielo vychádzajúc z názoru, že v súlade s ustanovením § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka bolo plnenie žalovaného poskytnuté vo výkonoch, pričom naturálna reštitúcia nebola možná, teda reálna náhrada má byť ekvivalentom hodnoty výkonu poskytnutého žalovaným, a teda tento ekvivalent by mal zodpovedať hodnote výkonov oceneným spôsobom dohodnutým v zmluve“ (k tomu vid' rozsudok najvyššieho súdu z 27. januára 2015, sp. zn. 1Obdo/5/2012).

23.4. „Platným odstúpením od zmluvy podľa § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy a podľa odseku 2 predmetného ustanovenia každá zmluvná strana je povinná vrátiť to plnenie, ktoré pred odstúpením prijala“ (k tomu vid' rozsudok najvyššieho súdu z 25. novembra 2014, sp. zn. 4Obdo/42/2013).

24. Vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu zároveň poukazuje na to, že odlišný názor na vypořádanie vzájomných práv a povinností zmluvných strán po odstúpení od obchodnej zmluvy bol vyslovený v uznesení najvyššieho súdu z 20. júna 2019, sp. zn. 4Obdo/40/2018, v zmysle ktorého „nárok na plnenie vyplývajúce zo zmluvy momentom platného odstúpenia od zmluvy zanikol. Sumy fakturované podľa zmluvy o dielo zodpovedajú zmluvne dohodnutým cenám a nie peňažnému oceneniu nákladov, ktoré by objednávateľ musel vynaložiť v danom mieste a čase na dosiahnutie rovnakého

plnenia s prihliadnutím na prípadnú vadnosť plnenia.“

24.1. Predmetný právny názor sa javí byť zhodný so závermi súdov nižšej inštancie vyslovenými v napadnutých rozhodnutiach, avšak na rozhodovaný spor nedopadá. V citovanom uznesení najvyšší súd sa 'obiter dictum' vyjadroval k aplikácii ustanovenia § 544 ods. 1 Obchodného zákonníka a nie k ustanoveniu § 351 Obchodného zákonníka, ktoré bolo rozhodujúce v predmetnom spore.

24.2. Vyššie uvedená skutočnosť je rozhodujúca pre záver, že v rozhodovanom spore dovolací súd nie je povinný zohľadňovať závery z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/40/2018, a zároveň nemá povinnosť postupovať spôsobom uvedeným v ustanovení § 48 C. s. p. (t. j. predložiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu), keďže táto povinnosť dopadá len na situáciu, ak „ide o spor o interpretáciu právnej normy, ktorý je daný, ak sú v najmenej dvoch rozhodnutiach najvyššieho súdu vyslovené právne názory, ktoré odlišným spôsobom vykladajú (interpretujú) rovnakú právnu normu“ (k tomu vid' uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 18. decembra 2017, sp. zn. 1VCdo/4/2017). Predmetná podmienka splnená nie je, keďže v danom prípade o spor o interpretáciu rôznych právnych noriem (ustanovenia § 351 Obchodného zákonníka na jednej strane a ustanovenia § 544 ods. 1 Obchodného zákonníka na strane druhej).

25. Dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd pravdepodobne - aj s poukazom na jeho tvrdenie uvedené v kasačnom uznesení z 11. mája 2017, č. k. 26Cob/70/2016-462 (bod 38. odôvodnenia predmetného uznesenia), že v ustanovení § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka je upravená osobitná skutková podstata bezdôvodného obohatenia - vychádzal z odbornej literatúry, v ktorej je uvedený odkaz na ustanovenie upravujúce bezdôvodné obohatenie (konkrétne odkaz na § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V odbornej literatúre je uvedený záver, že „pokiaľ plnenie, ktoré bolo poskytnuté u nadobúdateľa, bolo spotrebované alebo ho nie je možné vrátiť z iných dôvodov, je potrebné postupovať analogicky podľa ustanovenia § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak nie je dobre možné vydať čo bolo nadobudnuté, najmä preto, že plnenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada“ (k tomu vid' aj Ďurica, M. In: Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. 4. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2013, s. 1187).

25.1. Je tak zrejmé, že pri formulovaní predmetného právneho záveru - aj s odkazom na odkazy v odbornej literatúre na českú judikatúru - krajský súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil to, že časť českej judikatúry (k tomu vid' rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo/2591/2007, 23Cdo/3008/2007 a 32Cdo/3200/2012) považuje ustanovenie § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka za špeciálne ustanovenie k bezdôvodnému obohateniu.

25.2. Z predmetných skutočností (odkazu na ustanovenie § 458 Občianskeho zákonníka a na závery z českej judikatúry) krajský súd následne vyvodil, že pri určení výšky peňažnej náhrady je potrebné vychádzať z obvyklej výšky plnenia a nie zo zmluvne dohodnutej ceny plnenia.

26. Pre správne vyriešenie dovolateľom nastolenej právnej otázky považuje dovolací súd za potrebné poukázať na to, že „využitím práva odstúpiť od zmluvy vyvoláva oprávnená strana v zásade dva samostatné dôsledky pre existujúci zmluvný vzťah: jednak terminačný mechanizmus oslobodzuje strany od povinnosti ďalej zo zmluvy plniť a súčasne vyvoláva nový rad povinností vzájomného vyporiadania s cieľom znovu nastoliť 'status quo ante contractum' a zrekonštruovať stav, ktorý by existoval bez vzájomnej výmeny plnení na základe zmluvy. Oba účinky sú od seba pritom vzájomne nezávislé a vzájomne nepodmienené. Kým odstúpenie od zmluvy, z ktorej sa vôbec neplnilo, zbavuje strany povinnosti plniť a nevyvoláva potrebu vzájomného vyporiadania, využitie odstúpenia od zmluvy, z ktorej sa už plnilo, zase oslobodzujúci účinok nevyvoláva a nastupuje iba fáza vyporiadania.

Odstúpenie od zmluvy síce spôsobuje ukončenie pôvodne dojednaných hlavných povinností, nespôsobuje však zánik, ale iba zmenu existujúceho zmluvného vzťahu medzi stranami, a ten v modifikovanej obsahovej podobe pokračuje ďalej smerom ku vzájomnému vyporiadaniu. Obsahom zmeneného vzťahu už nie je splnenie, ale naopak vrátenie poskytnutých hlavných, ako aj vedľajších plnení. Predmetným spôsobom vieme interpretovať aj § 351 Obchodného zákonníka, ako na to navádza aj znenie textu zákona, ktorý napriek odstúpeniu ponecháva veriteľovi v rukách vzniknuté zmluvné nároky, ako aj v účinnosti rad ďalších zmluvných ustanovení, ktoré majú svoje opodstatnenie aj v reštitučnej fáze vzájomného vzťahu - s odkazom na rozsudok najvyššieho súdu z 31. marca 2009, sp. zn. 5Obdo/20/2008“ (k tomu vid' aj Trojčáková, V., Ex tunc vs. ex nunc účinok odstúpenia a

neplatnosti - naozaj taký veľký rozdiel? In: Právny rozbor 2/2019, s. 132-134).

27. Záver, že ustanovenie § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka nepredstavuje v slovenských podmienkach osobitnú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia, vyplýva priamo z vyššie citovanej judikatúry najvyššieho súdu (viď rozhodnutia sp. zn. 1MOBdoV/2/2007 a 5OBdo/20/2008), a v rozhodovanom spore na ňom vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu zotrváva, pričom dopĺňa, že sa jedná o osobitný zmluvný nárok.

28. V prípade odstúpenia od zmluvy podľa § 344 a nasl. Obchodného zákonníka platí, že zmluva sa zrušuje od okamihu, kedy oprávnená strana od zmluvy platne odstúpila. Prijatie plnenia z obchodnej zmluvy pred odstúpením od nej nie je bezdôvodným obohatením a predstavuje prijatie plnenia na základe platnej zmluvy.

28.1. S poukazom na znenie ustanovenia § 351 Obchodného zákonníka odstúpením od zmluvy dochádza k zmene zmluvného záväzku spôsobom, že niektoré zmluvné dojednania (vrátane práv a povinností) ostávajú zachované - ako to vyplýva zo znenia druhej vety odseku 1 predmetného zákonného ustanovenia - a iné, predovšetkým tie, ktoré smerovali k splneniu záväzku, sa menia tak, že smerujú k vzájomnému vyporiadaniu podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka. Po odstúpení od zmluvy je každá strana povinná vrátiť druhej strane prijaté plnenie, ak medzi stranami nebolo dohodnuté inak.

28.2. Právny režim obsiahnutý podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka dopadá aj na prípady, kedy pred odstúpením od zmluvy jedna strana svoj zmluvný záväzok splnila, a druhá strana svoj záväzok nespĺnila, prípadne ho splnila len čiastočne. Účinným odstúpením od zmluvy tak zaniká právo veriteľa domáhať sa voči dlžníkovi splnenia pôvodnej (zmluvou stanovenej) povinnosti a vzniká mu nový nárok voči dlžníkovi, a to nárok na vrátenie poskytnutého plnenia.

28.3. Skutočnosť, že pôvodný zmluvný nárok veriteľa odstúpením od zmluvy zaniká a vzniká nový nárok na vrátenie poskytnutého plnenia (ako reštitučný nárok), vyplýva aj z odbornej literatúry, v zmysle ktorej „právo na vrátenie plnenia sa premlčuje vo všeobecnej štvorročnej premlčacej dobe, ktorá plynie odo dňa, keď oprávnený od zmluvy odstúpil alebo od momentu, keď nastali účinky odstúpenia“ (k tomu viď aj Ďurica, M. In: Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. 4. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2013, s. 1188).

29. Záver, že pôvodný zmluvný záväzok odstúpením od zmluvy zaniká, nepriamo vyplýva aj z jedného z rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré v dovolaní poukazoval žalobca. Konkrétne sa jedná o uznesenie najvyššieho súdu z 12. augusta 2004, sp. zn. 4Obo/159/2003 (publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 81/2004), ktorého závery si účelovo (a nesprávne) prispôbil v rámci svojej argumentácie, keď vychádzal iba z časti právnej vety uvedeného rozhodnutia, pričom vôbec nezohľadnil predmet uvedeného sporu.

29.1. Dovolací súd poukazuje na to, že predmetom sporu vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 4Obo/159/2003 bol uplatnený úrok z omeškania z kúpnej ceny, na ktorý vznikol veriteľovi nárok od vzniku omeškania dlžníka do odstúpenia od zmluvy. V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd uviedol, že „odstúpením od zmluvy podľa Obchodného zákonníka zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy okrem výnimiek uvedených v ustanovení § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka. Všetky právne následky porušenia zmluvy, ku ktorým došlo do zániku zmluvy odstúpením, však ostávajú zachované. Platí to aj pre úroky z omeškania, na ktoré vzniklo veriteľovi právo za dobu od splatnosti peňažného záväzku do zániku zmluvy.“ V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť, že následkom porušenia zmluvnej povinnosti (k tomu viď aj označenie Dielu X, Hlavy I, tretej časti Obchodného zákonníka) je v prípade omeškania dlžníka s plnením peňažného záväzku aj vznik nároku na úrok z omeškania, na ktoré má veriteľ podľa § 369 v spojení s § 365 ods. 1 Obchodného zákonníka nárok po dobu omeškania dlžníka, ktoré trvá „do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom.“ Týmto iným spôsobom zániku záväzku je napríklad odstúpenie od zmluvy.

29.2. Z uvedeného rozhodnutia tak vyplýva len to, že veriteľ môže po odstúpení od zmluvy požadovať od dlžníka úroky z omeškania za obdobie od vzniku omeškania do odstúpenia od zmluvy ako právny následok porušenia zmluvy. Iné závery - ako napríklad v podobe trvania zmluvného nároku, ktorý vznikol za trvania zmluvy, aj po odstúpení od zmluvy - však z predmetného rozhodnutia nevyplývajú.

29.3. Samotné omeškanie s plnením povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy však nie je následkom porušenia zmluvy, ako to predpokladá rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Obo/159/2003. Takýto nárok veriteľa

odstúpením od zmluvy zaniká a nahrádza ho nový, reštitučný nárok podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka. Uvedené platí aj pre nárok uplatnený žalobcom v rozhodovanom spore. Tu len ako poznámku dovolací súd uvádza, že takýto nárok nie je možné považovať za nárok na náhradu škody, ako sa to snažil čiastočne prezentovať žalobca v dovolaní.

29.4. V tejto časti dovolateľ nedôvodne tvrdil, že aj po odstúpení od zmluvy možno domáhať sa zmluvného plnenia, na ktoré mu ako veriteľovi vznikol nárok do doby odstúpenia od zmluvy.

30. Pokiaľ ide o samotný spôsob vyporiadania podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, tento Obchodný zákonník výslovne neupravuje, preto prichádza do úvahy analogické použitie ustanovenia § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže sa jedná o ustanovenie, ktoré je svojou povahou, obsahom a účelom najbližšie (viď ustanovenie § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keďže upravuje vzájomné vyporiadanie zmluvných strán po odstúpení od zmluvy uzatvorenej podľa Občianskeho zákonníka (a jediným rozdielom je, že zatiaľ čo Obchodný zákonník konštruje nárok na vzájomné vyporiadanie strán po odstúpení od zmluvy ako zmluvný nárok, Občiansky zákonník zakotvuje predmetné vyporiadanie v rámci ustanovení o bezdôvodnom obohatení).

30.1. Analogická aplikácia ustanovenia § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka na vyporiadanie vzájomného vzťahu medzi stranami po odstúpení od zmluvy podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka znamená, že ak neexistuje osobitná dohoda zmluvných strán, sú si zmluvné strany povinné vrátiť poskytnuté plnenie. Ak pri vzájomnom vyporiadaní nie je možná naturálna reštitúcia, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (rovnako aj 1Obdo/5/2012).

30.2. V nadväznosti na rozhodovaný spor dáva dovolací súd do pozornosti, že žalobca poskytol žalovanému plnenie na základe zmluvy o reklame (t. j. propagoval spoločnosť žalovaného), ktoré žalovaný nemôže vrátiť žalobcovi v naturálnej podobe, preto musí poskytnúť žalobcovi v rámci reštitučnej povinnosti relutárnu náhradu.

31. Vo vzťahu k určeniu výšky peňažnej náhrady, ktorú má dlžník poskytnúť pri vyporiadaní vzťahu medzi stranami po odstúpení od zmluvy podľa ustanovenia § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka veriteľovi, je rozhodujúce vychádzať z autonómie vôle zmluvných strán, keďže jedine zohľadnením vôle zmluvných strán pri uzatváraní záväzku možno predísť negatívnym dôsledkom, ktoré by mohli niektorú zo strán postihnúť pri uprednostnení iného kritéria [napr. pri uprednostnení trhovej (obvyklej) hodnoty plnenia]. Odlišnému výkladu bráni okrem iného aj zásada 'pacta sunt servanda'.

31.1. Priorizovanie autonómie vôle aj pri vzájomnom vyporiadaní podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka tak vylučuje prekvapivosť vo vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom, nakoľko zhodným prejavom vôle v zmluve určili hodnotu (cenu) zmluvného plnenia. V situácii, kedy veriteľ svoj zmluvný záväzok splnil a neprichádza do úvahy naturálna reštitúcia, tak môže legitímne očakávať náhradu v takom rozsahu, v akom zodpovedá hodnota ním poskytnutého plnenia zmluvne dohodnutej hodnote, t. j. v rozsahu, ako keby k odstúpeniu od zmluvy nedošlo. Rovnako tak dlžník má istotu, v akej výške je povinný poskytnúť veriteľovi náhradu za prijaté plnenie, ktoré nemôže iným spôsobom vrátiť.

31.2. Rozhodujúcim pre určovanie peňažnej náhrady podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka za plnenie poskytnuté veriteľom dlžníkovi je hodnota (cena) zmluvne dohodnutého plnenia, keďže len hodnotu dohodnutú v zmluve možno považovať za ekvivalent hodnoty plnenia výkonu poskytnutého žalobcom ako veriteľom žalovanému ako dlžníkovi (rovnako aj 5Obdo/20/2008 a 1Obdo/5/2012).

32. Za nesprávny tak možno označiť názor, podľa ktorého je pri určení výšky peňažnej náhrady pri vzájomnom vyporiadaní podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka rozhodujúca cena obvyklého plnenia. Akceptovaním tohto názoru by totiž došlo k rozvratu v súkromnoprávných vzťahoch a k prekvapivosti tak na strane veriteľa, ako aj na strane dlžníka. Záver - o tom že rozhodujúca je cena obvyklého plnenia - by totiž musel nevyhnutne platiť nielen v prípade, ak dohodnutá cena plnenia je vyššia ako cena obvyklého plnenia, ale aj v prípade, ak by si strany dohodli nižšiu než obvyklú cenu plnenia.

32.1. Dovolací súd uvádza, že je nevyhnutné zohľadniť tú skutočnosť, že pri dohode o výške plnenia môžu zmluvné strany prihliadať na rôzne okolnosti, ktoré však odkaz na cenu obvyklého plnenia nemôže zohľadniť, a preto je v zásade nesprávne pri vyporiadaní podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka vychádzať z ceny obvyklého plnenia. Týmito okolnosťami môžu byť napríklad špecifickosť predmetu

plnenia, dĺžka zmluvného vzťahu, predchádzajúca existencia záväzkového vzťahu, prísľub na ďalšiu zmluvnú spoluprácu, a iné.

32.2. Ak by si strany dohodli vyššiu než obvyklú cenu plnenia, veriteľ by sa v dôsledku odstúpenia od zmluvy - po tom, ako sám poskytol dlžníkovi zmluvne dohodnuté plnenie - dostal do nevýhodnejšieho postavenia, ako v prípade, kedy by k odstúpeniu od zmluvy nedošlo, keďže by mu vznikol nárok na plnenie v nižšej sume, než aká mu vyplývala zo zmluvy. Škodlivosť tohto názoru by bola osobitne zvýraznená v situácii, ak by od zmluvy odstúpil veriteľ z dôvodu porušenia povinnosti dlžníkom (napr. pre omeškanie s poskytnutím plnenia veriteľovi), keďže v dôsledku výkonu práva by sa dostal do nevýhodnejšieho postavenia, ako keby k odstúpeniu od zmluvy nedošlo. K takémuto (škodlivému) následku nemôže v právnom štáte dôjsť, keďže nikto nemôže byť sankcionovaný za výkon práva. Pritom je potrebné si uvedomiť, že veriteľ má právo na plnú reparáciu negatívnych dôsledkov spôsobených mu porušením povinností dlžníka. Zároveň ako už bolo uvedené vyššie, hodnotu v zmluve dohodnutého plnenia si určili zmluvné strany na základe ich zhodného prejavu vôle, pri ktorom vychádzali z rôznych okolností, ktoré vznik a existenciu zmluvného vzťahu ovplyvňovali, a túto zhodu v prejave vôle zmluvných strán nemôže nahradiť nikto iný (ani súd rozhodujúci v následnom spore) odkazom na obvyklú cenu plnenia.

32.3. Naopak v prípadoch, kedy si strany v zmluve dojednali nižšiu než obvyklú cenu plnenia, by mohlo dôjsť k absurdnej situácii, že po odstúpení od zmluvy (za súčasného splnenia povinnosti zo strany veriteľa pred odstúpením od zmluvy) by bol dlžník povinný poskytnúť veriteľovi peňažnú náhradu vo vyššej sume, než by bol povinný poskytnúť plnenie, ak by k odstúpeniu od zmluvy nedošlo.

32.4. Zároveň dovolací súd uvádza, že odstúpenie od zmluvy (resp. vzájomné vyporiadanie strán podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka) nemožno chápať ako prostriedok na zvrátenie zle dojednaného (nevýhodného) obchodu, prípadne obchodu, ktorý si strana následne rozmyslela. Z uvedeného vyplýva, že ani v prípade, ak strana, ktorá pred odstúpením prijala plnenie a sama svoj záväzok nesplnila, sa nemôže zbaviť povinnosti poskytnúť druhej strane peňažnú náhradu za plnenie prijaté vo výške dohodnutej v zmluve, a domáhať sa, aby druhej strane poskytla len náhradu vo výške, ktorá predstavuje hodnotu obvyklého plnenia v situácii, ak cena dohodnutá v zmluve túto hodnotu prevyšuje.

33. Dôraz na autonómiu vôle zmluvných strán znamená, že iný spôsob pri určení výšky peňažnej náhrady, ktorú je povinná zmluvná strana poskytnúť druhej strane podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, ako je uvedený vyššie (viď body 31. a 32. vyššie) môže prichádzať do úvahy iba vo výnimočných prípadoch. Konkrétne sa jedná o situáciu, ak vôľa niektorej zo strán obsiahnutá v zmluve nebola vážna alebo slobodná, čiže ak niektorá zo strán zneužila pri uzatvorení zmluvy svoje postavenie, ak k uzatvorení zmluvy došlo pod vplyvom donútenia alebo nátlaku, prípadne ak bola zmluva uzavretá v dôsledku podvodu.

33.1. V uvedených prípadoch môže podľa dovolacieho súdu prichádzať do úvahy vzájomné vyporiadanie zmluvných strán podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka spôsobom, že výška peňažnej náhrady, ktorú je dlžník povinný poskytnúť veriteľovi za prijaté plnenie, bude v hodnote obvyklej ceny plnenia. V situácii, ak dojednanie o výške zmluvnej odplaty nie je výsledkom vyjadrenia vôle obidvoch zmluvných strán, ale bola dlžníkovi jednostranne nanútená veriteľom, nemožno od dlžníka požadovať, aby bol povinný poskytnúť veriteľovi plnenie vo výške vyplývajúcej zo zmluvy.

33.2. V rozhodovanom spore sa však s poukazom na súdmi nižšej inštancie ustálený skutkový stav o žiadny z vyššie uvedených prípadov nejedná.

34. Pokiaľ dlžník tvrdí, že veriteľ mu neposkytol pred odstúpením od zmluvy plnenie v plnom (zmluvne dohodnutom) rozsahu, možno uvažovať o tom, že poskytnuté plnenie malo vady. Do úvahy tak prichádza analogická aplikácia ustanovení Obchodného zákonníka o vadnom plnení (§ 422 a nasl.).

34.1. Uvedené znamená, že je povinnosťou tej zmluvnej strany, ktorá prijala zmluvné plnenie, včas uplatniť u druhej strany, že jej nebolo poskytnuté plnenie v dohodnutom rozsahu, a to spôsobom, že musí špecifikovať, ktorú konkrétnu zmluvnú povinnosť si druhá strana nesplnila. Dôkazné bremeno na preukázanie tvrdených skutočností v tejto situácii zaťažuje stranu, ktorá plnenie prijala, keďže práve táto strana disponuje vedomosťou, v akom rozsahu prijala plnenie, resp. akú povinnosť si druhá zmluvná strana nesplnila (nemala splniť).

34.2. Následne po unesení dôkazného bremena môže táto zmluvná strana požadovať nároky, ktoré

zákon priznáva v prípade vadného plnenia. V prípade, ak už prebieha spor o zaplatenie peňažnej náhrady po odstúpení od zmluvy podľa ustanovenia § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, je týmto nárokom predovšetkým nárok na zľavu z ceny plnenia, ktorý zodpovedá rozdielu medzi zmluvne dohodnutým plnením a hodnotou plnenia, ktoré bolo reálne poskytnuté.

34.3. Uvedené znamená, že je neprípustné, aby v prípade odstúpenia od zmluvy strana, ktorá prijala zmluvné plnenie (a sama si svoju povinnosť vyplývajúcu jej zo zmluvy nesplnila), iba namietla, že druhá strana si nesplnila svoju povinnosť v celom rozsahu s tým, že následne by mala táto druhá strana preukazovať rozsah skutočne poskytnutého plnenia.

35. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že:

I. Odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy okrem práv a povinností vyplývajúcich z druhej vety ustanovenia § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka. V dôsledku odstúpenia od zmluvy tak zaniká aj právo veriteľa domáhať sa zmluvného plnenia, na ktoré mu vznikol nárok do doby odstúpenia od zmluvy.

II. Obsah zmluvného záväzku sa odstúpením od zmluvy mení s tým, že je zameraný na vzájomné vyporiadanie sa medzi zmluvnými stranami spôsobom upraveným v ustanovení § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, a to tak, že každá zo strán je povinná druhej strane vrátiť všetko, čo na základe zmluvy pred odstúpením prijala. Ak to nie je možné, najmä vzhľadom na povahu prijatého plnenia, je zmluvná strana povinná poskytnúť druhej strane peňažnú náhradu za prijaté plnenie.

III. Hodnota peňažnej náhrady pri vzájomnom vyporiadaní záväzkového vzťahu podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorú je strana povinná zaplatiť druhej strane za plnenie prijaté pred odstúpením od zmluvy, zodpovedá cene zmluvne dohodnutého plnenia.

36. S poukazom na vyslovené právne závery dovolací súd konštatuje, že dovolateľ opodstatnene vytýkal odvolaciemu súdu posúdenie nároku podľa § 351 Obchodného zákonníka ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. V nadväznosti na nesprávnosť posúdenia charakteru žalobou uplatneného nároku žalobca dôvodne vytýkal krajskému súdu (a aj okresnému súdu) nesprávne právne posúdenie veci pri posúdení spôsobu určenia výšky peňažnej náhrady, ktorú možno požadovať za plnenie poskytnuté na základe zmluvy do doby odstúpenia od zmluvy, nakoľko súdy nižšej inštancie nesprávne aplikovali ustanovenie § 351 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď za rozhodujúcu považovali obvyklú cenu plnenia (t. j. výšku plnenia ktorú možno požadovať za obdobné plnenie v danom čase a mieste), ktorú mechanicky prebrali z určovania výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré bolo získané plnením bez právneho dôvodu (k tomu viď napr. 1Cdo/154/2008). Pri určovaní výšky peňažnej náhrady, ktorá patrí žalobcovi po odstúpení od zmluvy za ním poskytnuté plnenie počas trvania zmluvného vzťahu žalovanému, mali konajúce súdy za správnu považovať cenu zmluvne dohodnutého plnenia rešpektujúc tak zmluvnú slobodu a autonómiu vôle zmluvných strán.

36.1. Súdy nižšej inštancie taktiež v rozpore s vyššie uvedenými právnymi závermi dovolacieho súdu nezohľadnili, že odstúpenie od zmluvy (a ani následné vzájomné vyporiadanie zmluvných strán podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka) nemá byť prostriedkom na nápravu dojednaného obchodu, ktorý si jedna zo strán následne rozmyslela, osobitne v situácii, ak ide o zmluvnú stranu, ktorá počas trvania zmluvy dohodnuté plnenie (ktorého ocenenie je obsiahnuté v zmluve) - a ktoré nemožno vrátiť - prijala a sama svoju zmluvnú povinnosť do zániku zmluvného záväzku nesplnila. Jediným spôsobom, akým možno vyporiadať vzájomný vzťah podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, je poskytnutie peňažnej náhrady vo výške zmluvne dohodnutého plnenia.

36.2. Rovnako tak sa konajúce súdy nesprávne vysporiadali s tvrdením žalovaného, že žalobca mu za obdobie do odstúpenia od zmluvy neposkytol plnenie v celom zmluvne dohodnutom rozsahu. Uvedené konštatovanie žalovaného v spore nezakladalo povinnosť žalobcu preukázať rozsah, v akom reálne poskytol zmluvné plnenie žalovanému do doby odstúpenia od zmluvy (v tejto časti aj v nadväznosti na dovolateľom namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. - pozn. dovolacieho súdu).

36.3. V predmetnej časti bolo povinnosťou súdov nižšej inštancie vychádzať z analogického použitia ustanovení Obchodného zákonníka o vadách plnenia (viď bod 34. vyššie), keď bolo povinnosťou žalovaného vady zmluvného plnenia u žalobcu riadne uplatniť a následne v spore tieto preukázať. Uvedená skutočnosť je v rozhodovanom spore zvýraznená aj tým, že záväzok žalobcu bol jednoznačne a podrobne špecifikovaný v čl. II zmluvy o reklame, pričom vedomosť o tom, ktorú zmluvnú povinnosť

si žalobca (údajne) nespĺnil, resp. ktoré konkrétne plnenie (údajne) nebolo žalovanému poskytnuté, musel mať práve žalovaný, a toho v spore zaťažovalo nielen bremeno tvrdenia, ale aj dôkazné bremeno (a nie žalobcu, ako to nesprávne vyplýva z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšej inštancie).

37. Sekundárnym následkom nesprávneho právneho posúdenia súdmi nižšej inštancie je aj to, že ich konanie bolo zaťažené aj žalobcom namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. (k tomu vid' aj body 36.2. a 36.3. vyššie), keďže svojím postupom žalobcovi znemožnili domáhať sa ochrany jemu patriacich práv v súdnom konaní, nakoľko od neho vyžadovali splnenie povinnosti, ktorá ho v rozhodovanom spore nemohla zaťažovať.

37.1. Konkrétne - keďže nebolo možné vychádzať z hodnoty obvyklého plnenia, ale pre rozhodnutie v spore bola určujúca zmluvne dohodnutá cena plnenia - podľa dovolacieho súdu súdy nižšej inštancie nesprávne požadovali od žalobcu, aby v spore preukazoval, aká je obvyklá hodnota plnenia, ktoré poskytol na základe zmluvy žalovanému. Z toho istého dôvodu nemôže obstať ani záver konajúcich súdov, že žalobca v spore neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal, obvyklú hodnotu plnenia, ktoré do odstúpenia od zmluvy poskytol žalovanému.

38. Záverom považuje dovolací súd za nevyhnutné poukázať na to, že právny názor vyslovený súdmi nižšej inštancie je nielen nesprávny, ale aj škodlivý, keďže nezohľadňuje konkrétne okolnosti prípadu a najmä druh záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným.

39. Zmluvou o reklame uzatvorenou medzi žalobcom a žalovaným získal (resp. mal získať) žalobca ako športový (basketbalový) klub peniaze na svoju činnosť, za čo sa žalobca zaviazal propagovať žalovaného. Je zrejmé, že takýto záväzok je spravidla veľmi individualizovaný, keď samotný vznik záväzku vyžaduje slobodnú a vážnu vôľu obidvoch zmluvných strán a vstup do záväzkového vzťahu musí mať každá strana (nielen športový klub, ale predovšetkým „sponzor“, ktorý sa zaväzuje určitou čiastkou za jeho propagáciu financovať športový klub) vopred premyslený.

39.1. Do určenia samotnej hodnoty plnenia na základe takejto zmluvy vstupujú rôzne individuálne faktory, medzi ktoré možno zaradiť napríklad: druh športu; veľkosť klubu [to pre priblíženie znamená, či sa jedná o financovanie len seniorskej (profesionálnej) časti klubu, alebo či má byť financovaný aj chod mládeže]; veľkosť fanúšikovskej základne (vrátane kapacity haly, resp. štadióna), ktorá môže mať vplyv na dosah dohodnutej reklamy; či sú vysielané prenosy zo zápasov v televízii alebo na internete, čo tiež vplýva na dosah dohodnutej reklamy; druh súťaže, v ktorej športový klub pôsobí; či športový klub pôsobí v európskych pohárových súťažiach; či je označenie sponzora súčasťou názvu športového klubu; či sponzor získal miesto v riadiacich alebo kontrolných orgánoch športového klubu; či ide o hlavného sponzora, ktorý sa má významnou mierou podieľať na financovaní športového klubu, alebo ide o jedného z viacerých (drobných) sponzorov.

39.2. Z uvedeného je zrejmé, že hodnotu obvyklého plnenia v takýchto prípadoch (vzhľadom na rôzne faktory ovplyvňujúce hodnotu zmluvne dohodnutého plnenia) ani nie je možné relevantným spôsobom určiť. Súdy nižšej inštancie tak - okrem už vyššie konštatovanej nesprávnosti ich právnych záverov, ako aj procesného postupu - požadovali od žalobcu, aby splnil niečo, čo objektívne splniť nemohol.

40. Vzhľadom na to, že dovolateľ dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo vyriešení právnej otázky, pri vyriešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), a zároveň dovolateľ opodstatnene tvrdil, že konanie pred krajským súdom je poznačené namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. (vid' bod 37. vyššie), najvyšší súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výrokoch, ktorými potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie sumy 120.000,- eur s príslušenstvom a vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, a rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania, zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.).

40.1. Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie vzhľadom na nesprávnosť (a predčasnosť) právnych záverov súdu prvej inštancie dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu.

40.2. Preto dovolací súd podľa § 449 ods. 2 C. s. p. zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorými zamietol žalobu žalobcu v časti o zaplatenie sumy 120.000,- eur s príslušenstvom a rozhodol o nároku na náhradu trov prvoinstančného konania (výrok I.) a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 450 C. s. p. (výrok II.).

41. V ďalšom konaní sú súdy nižšej inštancie (súd prvej inštancie a odvolací súd) viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.).

42. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania (prvoinstančného aj odvolacieho konania), ako aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.